

4. Jävsregler för Hjärt-Lungfonden

Hjärt-Lungfonden

Beslutad av styrelsen 2023-03-31

Dokumentägare: Thomas Rolén

Dokumentansvarig: Kristina Sparreljung

Innehåll

1	För vilka är jävsreglerna tillämpliga?	1
2	Situationer när det föreligger jäv	1
2.1	Grundläggande regler.....	1
2.2	Särskilt om delikatessjäv	1
3	Behandlingen av jävsfrågor	2
3.1	Anteckning i databasen	2
3.2	Hur gör man om det är tveksamt om det föreligger jäv?.....	2
3.3	Hur ska den som är jävig agera?.....	2
4	Deklarationer om engagemang som kan innebära att det föreligger jäv	2

1 För vilka är jävsreglerna tillämpliga?

Dessa jävsregler är tillämpliga i Hjärt-Lungfondens (nedan kallad Fonden) verksamhet med beredning av och beslut om tilldelning av medel.

Jävsreglerna gäller för alla som deltar i sådan verksamhet, bland andra ledamöterna i styrelsen och Forskningsrådet, anställda och ledamöter i särskilda organ som Fonden tillsätter.

Intygande om att vederbörande har tagit del av jävsreglerna inlämnas skriftligt till Fonden för de som bedömer ansökningar för Hjärt-Lungfonden och styrelsen.

2 Situationer när det föreligger jäv

2.1 Grundläggande regler

Jäv föreligger om den som bereder eller beslutar i ett ärende:

1. är sökande eller medsökande,
2. är chef för den universitetsinstitution, sjukhusenhet (klinik eller motsvarande) eller forskningsavdelning som sökanden eller medsökanden tillhör,
3. kan förvänta sig synnerlig nytta eller skada av bedömningen av ansökningen,
4. är eller har varit gift eller sambo med sökanden eller medsökanden eller är förälder, barn, syskon eller på annat sätt närstående till sökanden eller medsökanden,
5. är närstående på det sätt som avses i punkt 4 till någon som kan förvänta sig synnerlig nytta eller skada av utgången av bedömningen av anslagsansökningen,
6. är ledamot av en styrelse i ett bolag, en förening, ett samfund, en stiftelse eller någon annan sådan organisation som kan förvänta sig synnerlig nytta eller skada av utgången av bedömningen av anslagsansökningen,
7. är sökandens eller medsökandens direkta över- eller underordnade,
8. under de senaste fem åren haft vetenskapligt samarbete och samproduktion med huvudsökande eller på annat sätt varit delaktig i den forskning som ansökningen avser, undantag från fem-årsregeln kan göras vid samarbete i form av multicenterstudier eller stora befolkningsstudier (exempelvis SCAPIS), vilket bedöms från fall till fall. Doktorand- och handledarförhållande bedöms som jäv oavsett hur lång tid tillbaka samarbetet ägt rum,
9. om det annars finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för ledamotens opartiskhet vid bedömningen av anslagsansökningen.

2.2 Särskilt om delikatessjäv

Generalklausulen i punkt 9 om s.k. delikatessjäv kan vara tillämplig i många olika situationer. Vid bedömningen av om den är tillämplig i ett visst fall är det viktigt att tänka på att förtroendet för Fondens verksamhet kan skadas allvarligt om det inte klart framgår att anslagen fördelas utan hänsyn till ovidkommande faktorer. Det kan t.o.m. vara så att det finns bindningar som formellt inte utgör jäv, men som ändå kan innebära att det är motiverat att en ledamot inte deltar i handläggningen.

Det är inte möjligt att förutse alla situationer då generalklausulen kan vara tillämplig. Här nämns några exempel:

- Nära och långvarigt vetenskapligt samarbete med sökanden eller medsökanden kan utgöra jäv även om det gått längre tid än fem år.
- Uppenbar vänskap eller ovänskap med sökanden eller medsökande.
- Tidigare handledare-doktorandrelation är alltid jäv.
- Ett sådant ställningstagande eller engagemang i den fråga som ansökningen gäller att misstanke om brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning kan uppkomma.

3 Behandlingen av jävsfrågor

3.1 Anteckning i databasen

Samtliga bedömare av Fondens anslag uppmanas att notera sina jäv i forskningssystemet eller inkomma med dem till forskningsadministrationen innan en bedömningsperiod påbörjas.

3.2 Hur gör man om det är tveksamt om det föreligger jäv?

Den som är tveksam om han eller hon är jävig bör omedelbart kontakta respektive ordförande eller vice ordförande för diskussion av frågan.

För anställda gäller dock att de ska kontakta generalsekreteraren som beslutar i frågan och hur denna ska dokumenteras. Vid eventuellt eget jäv ska generalsekreteraren på motsvarande sätt kontakta ordförande i styrelsen.

3.3 Hur ska den som är jävig agera?

Den som är jävig får inte på något sätt befatta sig med ansökningen. Han eller hon ska lämna sammanträdesrummet/det digitala mötet vid diskussion eller beslut i det ärende i vilket han eller hon är jävig. Chef för forskningsavdelningen/forskningsadministration ser till att detta sker.

4 Deklarationer om engagemang som kan innebära att det föreligger jäv

Ledamöterna i Forskningsrådet, medicinskt sakkunniga samt ledamöter i nordiska bedömningsgrupper ska årligen till Fonden deklarerera andra förtroendeuppdrag på samma sätt som bisysslor deklarerar inom universiteten.

I arbetsordningen för styrelsen (punkt 2.6 Krav på styrelseledamöter) finns regler om styrelseledamöternas redovisning av jäv, andra uppdrag m.m.